CĂLĂTORI FĂRĂ MEMORIE

FRANCIS VALÉRY

Editor, critic, istoric, traducător, antologist şi, de la sine înţeles, autor, bordelezul Francis Valéry este una din personalităţile de prim plan ale SF-ului francez. A publicat numeroase nuvele, pentru doua dintre ele obţinând Prix Rosny Ainé, și mai multe romane:*L'Arche des Reveurs* este cel mai cunoscut şi apreciat. A fost directorul mai multor fanzine şt reviste, printre care *Cyber Dreams* (âmpreuna cu Sylvie Denis) şi seria *Les Guides du téléfan.*

Particulele de limonit sclipitor pe care vântul le purta cu el încă din ajun alunecau printre dune în adieri uşoare, descoperind orizontul de podoaba-i sângerândă ca să-l îmbrace într-o broderie cu nuanţe de culoarea cărnii proaspete de somon.

Zile în şir, un vânt glacial măturase canioanele îndepărtate smulgând bucăţi de toate mărimile din stânci, proiectându-le peste generatoarele sprijinite de perete. Vântul se repezise în gurile avide ale capotorilor, elicele metalice ale acestora fărâmiţându-i pe loc în aşchii sângerânde.

Pe zidul nu prea înalt, ce delimitează bazinele de alge purpurii, Fiinţa Nisipurilor înainta...

Îi puteau bănui silueta plăpândă sub toga lungă confecţionată din stofă, cu un oval decupat, prin care îi ieşea capul; pulpanele largi ale ţesăturii cădeau până pe picioare, susţinute în dreptul taliei de inele de metal. Veş-

mântul acesta sumar era suficient pentru a-i proteja corpul de praf şi de vânt, în timp ce părăsea valea ca să rătăcească, solitar, printre dunele colbuite.

Auzi un murmur în depărtare şi se întoarse. Sferele portocalii se apropiau abia atingând algele fremătătoare...

Pe zidul din piatră roşie Fiinţa Nisipurilor se aşeză pe vine...

Mai multe sfere se desprinseră de grupul principal: acum putea să le capteze gândurile, pe unele dintre ele chiar să le recunoască şi să le adreseze un salut amical. Strânse sub el pulpana din spate a togii, protejându-se astfel de piatra rece şi zgrunțuroasă. Fără să se grăbească, îşi desfăcu picioarele lungi şi goale, apoi se sprijini de zid.

„Bună ziua, John”, emise cea mai apropiată creatură.

— Bună ziua, Agil, răspunse Fiinţa Nisipurilor, dându-şi drumul să alunece de-a lungul peretelui.

Îşi regăsi echilibrul şi porni către marginea bazinului unde plutea Agil. Alte trei sfere călătoare se opriră lângă el; John îl recunoscu pe Firicel, mânuitorul de marionete al castelului de nisip şi pe Zbor, unul din copiii de la orfelinat. Ultimul Călător era fără memorie.

— Bună ziua, Firicel. Salut, Zbor.

Pelicula diafană care învelea corpurile creaturilor tremură, deşi nu sufla nici o boare de vânt. John se întoarse către Călătorul fără memorie.

— Fii binevenit, îi spuse.

Apoi se aşeză pe nisip, lângă bazinul unde pluteau sferele şi scormoni cât putu de adânc în memoria lui, acolo unde supravieţuia Memoria Originilor: Terra... Planeta mamă, pe care n-ar fi putut supravieţui cu corpul lui programat să reziste frigului intens şi atmosferei rarefiate, conceput pentru a se deplasa pe suprafaţa unei lumi unde gravitaţia era atât de mică.

John exploră îndelung labirintul amintirilor; atunci când reuşi să reconstituie un nou personaj, întinse braţele spre bazin, formând cu palmele deschise un receptacul de mărimea unei sfere.

Răspunzând chemării nerostite a Fiinţei Nisipurilor, Călătorul fără memorie se ridică tremurând şi veni să se cuibărească în scobitură.

— Tu vei fi Flora...

* * *

Flora îşi amintea de dimineţi proaspete şi luminoase. De lacuri calme unde şerpuiau umbrele înşelătoare ale crapilor.

Rezemată de trunchiurile netede ale arinilor, alunecă încet în iarba umedă unde rămase întinsă, cu ochii închişi, aşteptând ca prezența ei să nu mai fie resimţită ca un semn de pericol. Atunci, păsările ascunse printre ramuri piuiră o dată, apoi a doua oară şi mai lung, parcă ar fi întrebat: Eşti acolo? Acolo eşti? Însă Flora nu se mişca, respirând cât putea de încet, până când păsările, încredinţate, începură să cânte iarăşi.

La un moment dat îndrăzni chiar să întredeschidă o pleoapă, căutând să observe cu coada ochiului zborul şovăitor al libelulelor sau ţopăitul neobişnuit al lăcustelor.

Un şir de furnici, în căutare de hrană, urca pe tulpina unei flori de păpădie, galbenă ca soarele, însă cu o coroană mai mare decât a lui. Era atât de aproape...

„Eu voi fi Flora” gândi Călătorul, recunoscător...

— Vei avea nevoie de apă, spuse John. De multă apă.

Cu secole înainte, când Terrienii instalaseră primele baze marţiene, ştiau că prioritatea lor esenţială era să găsească apă în cantitate inepuizabilă.

Climatul aspru al planetei şi atmosfera ei rarefiată nu permitea acestui element vital să existe în stare lichidă la suprafaţă. Calotele polare – un amestec de gheaţă murdară cu gaz carbonic îngheţat – înaintau spre ecuator cu câteva sute de kilometri pe timp de iarnă. La venirea verii se topeau parţial, însă presiunea prea slabă făcea ca apa eliberată să se evapore chiar în clipa următoare.

Totuşi, la câteva sute de metri sub roca oxidată, argila –

îngheţată şi ea – ce ajungea la grosimi de câte trei kilometri pe alocuri, reţinuse enorme cantităţi de apă. Imense lacuri subterane erau îngropate în adâncurile subsolului planetei. Dificultatea consta în a ajunge la ele...

„Ceea ce oamenii n-au reuşit să construiască, o vor face Călătorii, John. Pentru tine şi în amintirea Terrei.”

„Agil are dreptate, gândi Firicel. Va veni o zi când lumea aceasta va fi acoperită de apele unor mări purtătoare de viaţă şi pline de peşti. Atunci vom fi cu miile întinşi pe ţărmuri, născuţi aici, pe această lume pe care o iubeşti, John.”

„Pe care şi noi o iubim”, gândi Agil.

— Dar nu vom avea niciodată destulă apă! Chiar dacă vântul s-ar dezlănţui şi turbinele ar funcţiona la regimul lor maxim, staţiile de pompare n-ar putea aduce la suprafaţă decât câteva sute de litri de apă pe zi...

„În curând vom crea torenţi rapizi ce se vor transforma în râuri graţioase, în fluvii impunătoare care vor alimenta oceanele calme...”

„Atunci Candor Chasma va reânvia.”

Pe vremuri, sondele automate exploraseră o vastă regiune botezată Candor Chasma, teren alcătuit dintr-o vastă reţea de canioane sinuoase care se întinde pe o suprafaţă de vreo cinci mii de kilometri pătraţi. Fiind în imediata apropiere a ecuatorului, era locul cel mai puţin friguros de pe planetă şi constituia, totodată, amplasamentul ideal pentru instalarea viitoarelor staţii de recuperare; chiar deasupra, la mii de kilometri de la suprafaţă, captatorii solari urmau să fie plasaţi pe o orbită sincronă unde să-şi desfacă aripile fragile. Produsă din abundentă, electricitatea ar fi fost transformată în microunde dirijate în fascicule spre sol.

Colonia umană se instalase în inima unei văi largi de două sute de kilometri, înconjurată de munţi înalţi şi de strâmtori pe unde pătrundeau vânturi violente, numai bune să furnizeze generatoarelor energie suficientă.

Containere sub presiune fură implantate în nisip o dată

cu mai multe conuri de aluminiu dirijate astfel încât să aspire puținii vapori de apă din atmosferă...

Fiinţa Nisipurilor continua s-o evoce pe Flora, fetiţa pe care n-o cunoscuse, dar despre care ştia tot.

De secole, John bătea în lung şi-n lat ţărmurile uitate de pe Marte, singur, unic fruct al unei serii de manipulaţii genetice chiar prea bine reuşite...

Deoarece Terrienii nu se puteau adapta acestei lumi ostile şi pentru că tentativele de terraformare se soldaseră cu eşecuri, au hotărât să „fabrice” Marţieni!

John era primul: o genială intervenţie efectuată pornind de la celule umane modificate, alterate senzorial; prototip al unei noi umanităţi pe care colonizatorii sperau să o realizeze la scară mare în laboratoarele de pe Marte – înainte ca aceasta să fie în măsură să se autoreproducă.

Numai că Terrienii n-au avut timpul necesar să-i ofere lui John fraţii pe care-i aştepta... şi din Candor Chasma nu mai erau acum decât ruine...

Ruine derizorii...

Noaptea veni pe neaşteptate, rece şi brutală. În această lume cu atmosferă rarefiată, întunericul se lăsa brusc, fără treceri. Era ora când Călătorii părăseau Fiinţa Nisipurilor, lăsând-o să-şi înfrunte amintirile şi spectrul Terrei.

În timp ce sferele se îndepărtau, omul Nisipurilor se întoarse şi ridică ochii spre cerul înstelat. Unul dintre minusculii sateliţi naturali îşi continua rotaţia rapidă, tulburând pentru o clipă aparenta imobilitate a astrelor îndepărtate.

O briză uşoară se strecura printre cocoaşele dunelor. Se prelingea de-a lungul pantelor mătăsoase ajungând până la valea ai cărei pereţi îi mângâia cu gingăşie. Prafurile de argilă saturate cu limonit alcătuiau scurte vârtejuri în vârfurile muncelelor mişcătoare, înainte de-a se destrăma în lumina razantă. Fenomenul semăna cu o ploaie fină de toamnă, tulburată din loc în loc de rotocoalele unei brume translucide.

John zări două sfere plutind deasupra bazinelor.

* * *

Firicel trăise în vârful turnului unui castel de nisip de pe liziera oceanului. Un castel construit de copii, într-o dimineaţă, tocmai în locul unde valurile celor mai înalte maree se prefac în spumă.

În fiecare seară, când vântul nu era prea rece, Firicel se aşeza cu coatele pe pervazul singurei ferestre şi privea cum soarele dispare în depărtări. Aştepta răbdător momentul când linia care desparte apele-umbre, tărcate de reflexe schimbătoare, nu se mai distingea de cerul înstelat. Atunci, deschidea lada de lemn lăcuit unde-şi ţinea marionetele şi cobora interminabila scară, abia atingând cu degetele cochiliile încrustate în pereţii sfărâmicioşi ai edificiului.

Se aşeza dincolo de ziduri, în faţa unor copii instalaţi în semicerc.

Începea spectacolul.

Firicel era cel mai talentat dintre marionetişti. Între degetele lui lungi şi subţiri, sforicelele invizibile animau personaje dintre cele mai bizare: elfi mitologici cu urechi lungi şi ascuţite începeau un complicat balet, fugind unul în spatele celuilalt pentru a înhăţa cu mâinile lor minuscule tufele de pene multicolore fixate pe vârfurile ascuţite ale unor imense bonete! Fluturi îmbrăcaţi în costume sumare, stingheriţi de valize şi de umbrele negre, încercau să-şi dea un aer important, ca şi cum ar fi fost regi ai înaltelor Finanţe. Dar, de fiecare dată când inspirau ceva mai adânc, nasturii redingotelor lor plesneau în bucăţi ca nişte pastile de zahăr! Îşi pierdeau şepcile şi se împiedicau în aripile prea lungi! În acest timp, copiii râdeau bucuroşi şi strigau atât de tare încât chiar stelele păreau să fie perturbate de la traiectoria lor monotonă.

În alte nopţi, dădea viaţă unor armate de magicieni în plină cavalcadă după licorni îndărătnici care nu se sfiau să doboare din şei călăreţii imprudenţi. De asemenea, se

amuzau făcând să danseze numeroase grupuri de iepuri cu blănuri albastre, verzi ori portocalii. De fiecare dată, cel puţin pe unul – pe cel mai greoi sau pe cel mai tânăr – îl făcea să cadă pe spate, spatele lui din pluş, şi să arunce false priviri mânioase copiilor care exultau de fericire.

Zbor trăise într-un hotel amplasat pe vârful celei mai înalte dune. Un hotel abandonat, uitat. În realitate era vorba de un orfelinat – Zbor ştia asta, dar îi plăcea să şi-l închipuie aşa, ca fiind un hotel adevărat.

Seara, când ploaia se mai domolea, deschidea una din ferestre şi privea păsările rătăcind pe cerul înnourat şi apăsător. Aştepta cu răbdare până când zborul lor se destrăma, până când una dintre ele, epuizată, se prăbuşea pe nisipul umed. Atunci se îmbrăca repede, lua lanterna din ascunzătoarea de sub pat şi se furişa de-a lungul coridoarelor pustii. Doar vântul rece care se izbea de ferestrele cu geamurile sparte îi atingea faţa îmbujorată.

Urmând pata de lumină galbenă a lanternei, străbătea dunele în căutarea păsării moarte. Când o găsea, o îngropa în nisip şi înfigea în acel loc o ramură de tamarix. În felul acesta, după ce necrofagii îşi vor fi terminat treaba, putea să regăsească uşor scheletul delicat al păsării, apoi să-l reconstituie cu grijă, să-l lăcuiască şi să-l pună alături de celelalte din colecţia lui...

* * *

Firicel şi Zbor ascultau cuminţi poveştile improvizate de John, ajunse în memoria lui genetică din cele o mie şi una de amintiri ale marionetistului de nisip şi ale orfanului care visa să fie pasăre.

„Eu sunt Firicel”, emitea fără încetare unul dintre Călători, în vreme ce celălalt gândea: „Iar eu sunt Zbor”.

Mai era şi Flacără, pe care John nu-l mai zărise de câteva zile (fără importanță... Mai devreme sau mai târziu, tot ar fi revenit să se înfrupte din victoriile ce i le inventa Fiinţa Nisipurilor).

Apoi Lumină, care ştia cum să facă să zboare imensele dirijabile umflate cu helium, aparate ce-i amuzaseră întotdeauna pe Terrieni când le urmăreau cu privirea cum brăzdează cerul, purtate în voia curenţilor aerieni.

Şi încă... zeci de alţi Călători fără memorie cărora Fiinţa Nisipurilor le grefase amintiri şi vise...

Lui John îi plăcea să-şi amintească ziua aceea când zărise, dincolo de cerul lui Marte, dâra de foc a Călătorilor părăsind într-un lung convoi inima cometei venite de la marginile sistemului solar. Erau sute de steluţe vii alunecând pe un tobogan imaginar, cârd de licurici veniţi să însămânţeze o lume unde nu mai supravieţuia, printre mormintele creatorilor lui, decât Omul Nisipurilor...

Pe zidul care delimita culturile de alge purpurii, tremurând la atingerea brizei şi degajând în atmosferă miliarde de minuscule molecule de oxigen, John se aşeză pe vine...

Flacără, Lumină şi Burniţă... Firicel, Flora şi Agil, Zbor şi toţi ceilalţi veniseră să-l caute pentru ultima oară.

— Voi muri? îi întrebă John.

„Să mori?”

— Da, să mor. Să dispar... Corpul pe care mi l-au dat nu va rezista...

„Eu sunt Flora şi, totodată, John...”, răspunse Călătorul.

„Eu sunt Zbor şi, la fel, John”, spuse un altul...

Toţi îi spuseră că sunt şi Ei şi El în acelaşi timp.

Imediat Călătorii se împrăştiară dincolo de algele purpurii. Unii se aşezară pe dunele din apropiere, ce înconjurau colonia, în timp ce alţii suiau pantele colinelor şi escaladau munţii fără să le pese de crestele stâncilor, de spărturile din rocă, de coastele şi de faliile cu margini erodate de vânt.

Aşezat pe zidul din piatră roşie, John rămase imobil...

Călătorii se apucară să cânte foşnetul frunzelor în adierea vântului, murmurul de râuri ce se preling printre maluri râpoase şi reci, sunetul valurilor prinse în golfurile de recife coralieni.

Una din sfere începu să palpite cu regularitate. Ființa Nisipurilor îşi imagină inima bătându-i puternic, gata să se spargă sub fina membrană striată cu dungi verzi, albastre, aurii şi de culoarea sidefului. Se umfla, se întindea, fragilă, transparentă...

„Eu sunt Firicel!”

Călătorul emise gândul cu atâta forţă încât John crezu că aude bubuit de valuri care se sparg de meterezele crenelate ale unui imens castel de nisip!

„Eu sunt Firicel!”, strigă Călătorul.

Apoi sfera, umplută ochi de lumină, explodă în tăcere eliberând jerbe de spumă albă. Acestea se preschimbară în apă, iar apa începu să curgă din munte formând un torent care nu se mai sfârşea. Se deversa în vale, inundând primele bazine, smulgând algele purpurii care dansau pe crestele valurilor.

De acolo, de sus, de pe munte, Firicel contempla oceanul ce se forma la Sud de Candor Chasma...

„Eu sunt Flora”, spuse apoi un alt Călător, ajuns pe ţărmul albăstriu.

Atunci, iarba începu să crească, verde şi strălucitoare, acoperind taluzurile umede, înfigându-şi adânc rădăcinile în nisipul care devenea pământ.

„Eu sunt Flora”, repetă, apropiindu-se de lac.

Mângâie trunchiul neted al unui arin, se lipi o clipă de el, încercând să zărească păsările ascunse printre ramuri. La urmă se întinse pe solul acoperit cu flori de culoarea soarelui.

O libelulă ţâşni dintr-un mănunchi de stuf şi se puse pe frunza largă a unui nufăr.

„Eu sunt Zbor”, spuse copilul.

Din palmele lui fluturară zeci de păsări cu aripile larg deschise, care se înălţau în cerul albastru.

— Eu sunt Agil! strigă cineva de pe vârful unei coline înverzite.

— Eu sunt Flacără!

— Eu sunt Burniţă!

— Eu sunt Agil!

Pe zidul de care apa oceanului se strivea, Ființa Nisipurilor, ghemuită, simţea aerul mult prea puternic al Terrei pătrunzându-i dureros în plămâni; cerul sclipitor îl obliga să-şi ţină ochii închişi; vântul din larg îi umfla poalele togii, ca şi cum imense aripi ar fi încercat să scape de acolo.

Chiar înainte ca inima să înceteze să-i bată, auzi scrâşnetul nisipului fin sub paşii copiilor care se apropiau de el murmurând:. „Eu sunt John, eu sunt John, eu sunt John...”
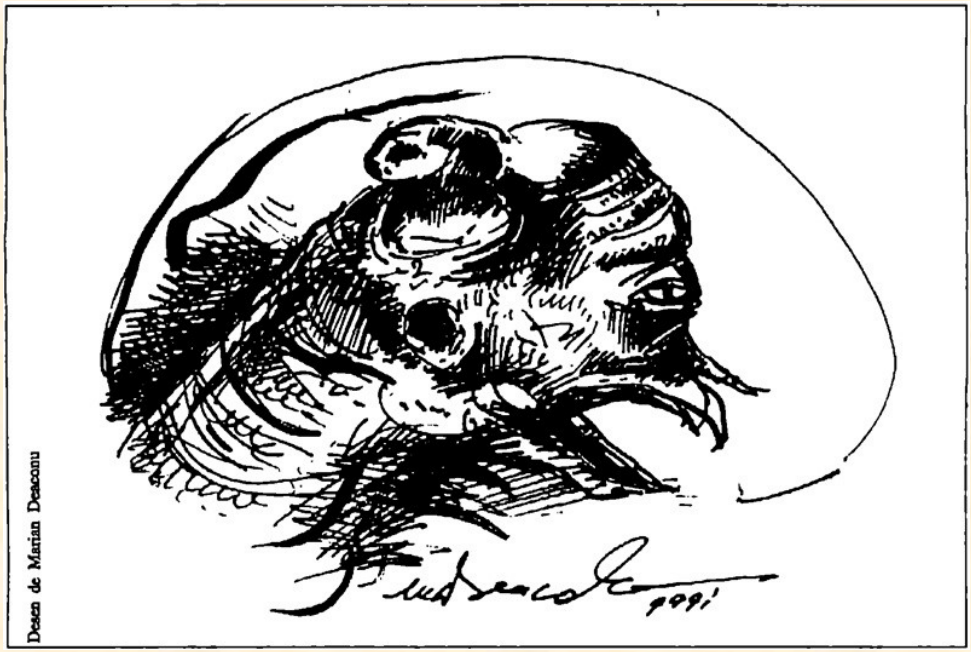
Traducerea:
Laurenţiu Turcu